

COVID – 19 KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ BİLGİ NOTU

30 Mart 2020

COVID - 19 / KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ BİLGİ NOTU

Genel ekonomik, sektörel, bölgesel krizler veya zorlayıcı sebeplerle bir işyerinde haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az 1/3 oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az 4 hafta süreyle durdurulması hallerinde, işyerinde 3 ayı aşmamak üzere sigortalılara çalışmadıkları süre için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır. Bu 3 aylık süre 18 Mart tarihli Cumhurbaşkanlığı kararıyla 6 aya kadar uzatılmıştır.

Buna göre; Faaliyetin tamamen durması ve çalışanların işe ara vermek zorunda kalması veya faaliyetin (cironun değil) azalması sonucu çalışanların en az 1/3 oranında daha az çalışması (örneğin işçilerin haftalık 45 saat yerine 30 saat işe gelmesi, 2 vardiyadan birinin kapanması ya da 30 kişinin çalıştığı bir işyerinde 10 kişilik bir bölümünün tatil edilmesi) gerekir.

KISA ÇALIŞMA KAPSAMINDA;

- İşçilere ‘kısa çalışma ödeneği’ ödenir,
- İşçilerin Genel Sağlık Sigortası primleri ödenir.

BİR İŞYERİNDE KISA ÇALIŞMA UYGULANABİLMESİ İÇİN;

- İşyerindeki çalışma süresinin önemli ölçüde azaldığı veya durduğuna dair işveren İŞKUR’a başvuruda bulunmalıdır.
- İşyerinin bu durumdan etkilendiği iş müfettişlerince yapılacak “uygunluk tespiti” ile teyit edilir.
- İş Müfettişleri Koronavirüs nedeniyle uygunluk tespitini bu defa dosya üzerinden yapacaklar, ancak ihtiyaç duyulursa işyerinde inceleme yapabilirler.

İŞÇİNİN KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİNDEN YARARLANABİLMESİ İÇİN;

- Başvuru sahiplerinin İŞKUR’a kayıtlı olması zorunludur.
- İşçinin kısa çalışmanın başladığı tarihte, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanmış olması gerekir. Covid-19 kapsamında kısa çalışmanın başlama tarihinden önceki son 60 günde hizmet akdine tabi olanların son 3 yıl içinde 450 gün sigortalı olarak çalışmış olması ve işsizlik sigortası priminin ödenmiş olması yeterlidir.
- Bu şartları yerine getiremeyenler, kısa çalışma süresini geçmemek üzere, son işsizlik ödeneği hak sahipliğinden kalan süre kadar kısa çalışma ödeneğinden yararlanmaya devam edecektir.
- İş müfettişlerinin yapacağı inceleme sonucu kısa çalışmaya katılacaklar listesinde işçiye ait bilgilerin bulunması,
- İşverenin kısa çalışma talebinin iş müfettişlerince yapılacak incelemeyle uygun bulunması gerekmektedir.

COVID-19 NEDENİYLE KISA ÇALIŞMA TALEBİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

- Koronavirüs’ten olumsuz etkilendiği gerekçesiyle kısa çalışma talep eden işveren; buna ilişkin kanıtlarla birlikte **Kısa Çalışma Talep Formu** ile kısa çalışma yaptırılacak işçilere ilişkin bilgileri içeren listeyi doldurarak bağlı olduğu İŞKUR biriminin elektronik posta adresine, elektronik posta ile başvurusunu iletir.

- Başvuruların işyerine gidilmeden belge üzerinden hızlı bir şekilde sonuçlandırılabilmesi için Koronavirüs salgınından olumsuz etkilenildiğine dayanak teşkil eden belgelerin başvuruya eklenmesi önemlidir. Gerekliğinde işverenle irtibata geçilerek ilave belgeler talep edilebilecektir. Başvurunun alındığı yine elektronik posta yoluyla en kısa sürede işverene bildirilir ve başvurular uygunluk tespiti amacıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına gönderilir.

UYGUNLUK TESPİTİNDE AŞAĞIDAKİ HUSUSLAR DİKKATE ALINACAKTIR

- Tüm incelemeler mahalline gidilmeksizin Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında veya Grup Başkanlıklarında sadece ilgili başvuru evrakı ve ekleri üzerinden ve tespit tutanağı düzenlenmeksizin gerçekleştirilecektir.
- İnceleme sürecinde başvuru evraklarında eksiklik olduğunun değerlendirilmesi halinde, ivedilikle işverenler ile irtibata geçilerek, söz konusu eksik evrakların elektronik ortamda intikal ettirilmesi istenecek ve inceleme evrak bazında ivedilikle tamamlanacaktır.
- Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından faaliyeti durdurulan işyerleri ile ilgili olarak yapılan uygunluk tespiti incelemelerinde, işyerlerinin sadece bu kapsamda olup olmadığına ilişkin belgeler yeterli olacaktır.
- Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından faaliyeti durdurulan işyerleri ile ilgili olarak yapılan uygunluk tespiti işlemi, Kanunda düzenlenen asgari ve azami süreler ile birlikte, idari tasarrufun süresi ile sınırlı olup idari tasarrufun sona ermesi ile kısa çalışma uygulaması da kendiliğinden sona ereceği dikkate alınmalıdır.

İŞVERENE KISA ÇALIŞMA TALEBİNİN SONUCUNUN BİLDİRİLMESİ

- Bir işyerinde çalışma süresinin önemli ölçüde azaldığına veya durduğuna dair iş müfettişlerince yapılan uygunluk tespitini İŞKUR işverene bildirir. İşveren de bu durumu, işyerinde işçilerin görebileceği bir yerde ilan eder ve varsa toplu iş sözleşmesine taraf işçi sendikasına bildirir. İlan yoluyla işçilere duyuru yapılamadığı durumlarda, kısa çalışmaya tabi işçilere yazılı bildirim yapılır. Kısa çalışma talebi uygun bulunan işveren İŞKUR'un bildirdiği sürede **Kısa Çalışma Bildirim Listesini** güncelleyerek gönderir.
- Koronavirüs'ten olumsuz etkilendiği gerekçesiyle kısa çalışma talep eden işverenlere başvurularının sonucu, elektronik posta yoluyla taleplerini gönderdikleri adrese yapılır. Talebi uygun bulunan işverenler, Kurumca bildirilen sürede **Kısa Çalışma Bildirim Listesini** güncelleyerek başvuru yaptıkları İŞKUR biriminin elektronik posta adresine gönderir.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİNİN HESAPLANMASI

Günlük ve aylık kısa çalışma ödeneği, sigortalının son 12 aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük/aylık ortalama brüt kazancının % 60'ıdır. Aylık kısa çalışma ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının %150'sini geçemez. 2020 yılında brüt asgari ücret 2.943,00 TL'dir. Buna göre İŞKUR;

- a) İşe hiç gidemeyenin ücretinin %60'ını hesaplar, damga vergisini (binde 7,59) keser ve "kısa çalışma ödeneği" adıyla İşsizlik Sigortası Fonundan çalışana öder.

COVID - 19 / KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ BİLGİ NOTU

▪ İşçi asgari ücretli ise alacağı ödenek:

Brüt asgari ücret (2.943 TL) çarpı %60 = 1.765,80neksi damga vergisi (13,40 TL), işçinin eline net 1.752,40 TL geçer.

Görüldüğü gibi ödenek asgari ücretten %40 daha azdır; işçi çalışmadığı için işveren herhangi bir ödeme yapmak zorunda değildir.

▪ Söz konusu kişi bir örneğin mühendis olsaydı ve asgari ücretten fazla (örneğin 8.000 TL) maaş alsaydı, ödeneği aynı formülle hesaplanırdı. Ancak çıkan rakam ne olursa olsun ödenek aylık brüt asgari ücretin 1.5 katını geçemezdi:

Brüt asgari ücret (2.943) çarpı 1.5= 4.414,50 TL, eksi damga vergisi (33,51 TL), net ödenek 4.380,99 TL olurdu.

- b) İşçi en az 1/3 oranında daha az çalışıyorsa (örneğin haftalık 45 saat yerine 30 saat gibi) İŞKUR sadece çalışılmayan süre için kısa çalışma ödeneği öder. Bu durumda da ödenek brüt asgari ücretin 1.5 katını aşamaz.

ÖDENEĞİN SÜRESİ VE ÖDENMESİ VE SİGORTA PRİMLERİ

- Kısa çalışma ödeneği, çalışmadığı süreler için, işçinin kendisine ve aylık olarak her ayın 5'inde ödenir. Bu tarihi öne çekmeye Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı yetkilidir.
- Ödemeler PTT Bank aracılığıyla yapılmaktadır.
- Kısa çalışma ödeneği alan işçinin Genel Sağlık Sigortasını İŞKUR öder.
- BAĞKUR veya SSK gibi emeklilik sigortası primlerini ise;
 - a) Çalıştığı süreye karşılık gelen kısmını işveren öder,
 - b) Çalışmadığı süreye karşılık gelen kısmı ise kısa çalışma süresince boşa kalır, ödenmemiş olur (işçi isterse bu kısmı tabii ki kendisi ödeyebilir).

2020 YILI AYLIK ÖRNEKLER	Son 12 aylık prime esas kazançların aylık ortalaması (TL)	Hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı (TL)	Damga vergisi (TL)	Ödenecek kısa çalışma ödeneği miktarı (TL)
Son 12 ay asgari ücretle çalışan	2.943,00	1.765,80	13,4	1.752,40
Son 12 ay 4.000 TL ile çalışan	4.000,00	2.400,00	18,22	2.381,78
Son 12 Ay 8.000 TL ile çalışan	8.000,00	4.414,50	33,51	4.380,99

KISA ÇALIŞMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Kısa çalışmanın günlük, haftalık veya aylık olarak yapılacağı “zaman aralığı” işyerinin gelenekleri ve işin niteliği dikkate alınarak işverence belirlenir.
- Kısa çalışma ödeneği, işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresini tamamlayacak şekilde çalışılmayan süreler için aylık olarak verilir.

- Kısa çalışma yapılan süreler için, kısa çalışmaya tabi tutulan işçiler adına SGK Aylık Prim ve Hizmet Belgesi ile eksik gün gerekçesi “18-Kısa Çalışma Ödeneği” olarak bildirilir.
- Kısa çalışma ödeneğinin süresi 3 ayı aşmamak kaydıyla kısa çalışma süresi kadardır ve kısa çalışma ödemeleri, hak edilen işsizlik ödeneğinden mahsup edilir.
- Kısa çalışma ödeneğinin süresini 6 aya kadar uzatmaya ve işsizlik ödeneğinden mahsup edilip edilmeyeceğini belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.
- İşyerinde kısa çalışma yapılması halinde ödemeler 4857 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin (III) numaralı bendinde ve 40. maddesinde öngörülen 1 (bir) haftalık süreden sonra başlar. Bu 1 haftalık sürenin ücret ve prim yükümlülükleri işverene aittir.
- Kısa çalışma yapan işçinin çalışılmayan hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine ilişkin ücret ve kısa çalışma ödeneği miktarı, kısa çalışma yapılan süreyle orantılı olarak işveren ve İŞKUR tarafından ödenir.

FAZLA VEYA YERSİZ ÖDEMELERİN TAHSİLİ

İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden, işçinin kusurundan kaynaklanan fazla ödemeler ise yasal faizi ile birlikte işçiden tahsil edilir.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ ALINAN SÜRE İÇİN ÖDENEN PRİMLER

İşçinin kısa çalışma ödeneği aldığı süre için Genel Sağlık Sigortası primleri ödenir. Söz konusu dönemde kısa ve uzun vadeli sigorta primleri aktarılmaz.

KISA ÇALIŞMANIN ERKEN SONA ERMESİ

Kısa çalışma uygulaması devam ederken işverenin normal faaliyetine dönmeye karar vermesi halinde bu durumun, normal faaliyetin başlamasından 6 (altı) işgünü önce, yazılı olarak İŞKUR'un ilgili birimine, varsa toplu iş sözleşmesi tarafı işçi sendikasına ve işçilere bildirmesi zorunludur. Bildirimde belirtilen tarih itibarıyla kısa çalışma sona erer. Geç bildirimlere ilişkin oluşan yersiz ödemeler yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİNİN KESİLMESİ

Kısa çalışma ödeneği alanların işe girmesi, yaşlılık aylığı almaya başlaması, silâh altına alınması, herhangi bir kanundan doğan çalışma ödevi nedeniyle işinden ayrılması hallerinde veya geçici iş göremezlik ödeneğinin başlaması durumunda geçici iş göremezlik ödeneğine konu olan sağlık raporunun başladığı tarih itibarıyla kısa çalışma ödeneği kesilir.

İŞVERENİN KAYIT TUTMA ZORUNLULUĞU

Kısa çalışma yapan işveren, işçilerin çalışma sürelerine ilişkin kayıtları tutmak ve istenmesi halinde ibraz etmek zorundadır.

KISA ÇALIŞMA KAPSAMINDA İSTENİLEN BELGELER

- Kısa Çalışma'ya başvuru aşamasında ilk olarak Kısa Çalışma Talep Formu ile birlikte kısa çalışma yaptırılacak işçilere ilişkin bilgileri içeren listeyi bağlı olduğu İŞKUR biriminin elektronik posta adresine, elektronik posta göndermek suretiyle başvuru yapılacaktır.
- Talebi uygun bulunan işverenler, İŞKUR'un bildirdiği sürede Kısa Çalışma Bildirim Listesini güncelleyerek başvuru yaptıkları İŞKUR biriminin elektronik posta adresine gönderir.
- İlgili belgelerin bulunduğu adresi:

<https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/basvuru-icin-gerekli-belgeler-ve-il-iletisim-adresleri/>

BAŞVURUDA İSTENEN EK BELGELER

Kısa Çalışma Ödeneği başvurusuna her işyerinin farklı belgeleri eklediği görülmektedir. Ancak aşağıdaki belgelerin eklenmesinde fayda vardır:

- Kısa çalışma ödeneğine ilişkin alınan yönetim kurulu kararı,
- Ödeneğe neden başvurulduğuna ilişkin işyeri antetli kağıda, işverenin yazılı beyanı (kaşe-imzalı),
- İşyerinde çalışmanın neden durduğunu kanıtlayan belgeler (sipariş iptali, sözleşme iptali, Genelge ile Kapatılma Belgesi, stok artışı, işletme ruhsatı vs.),
- Kısa çalışma ödeneğine ilişkin işçilere ilan edilen duyuru metni,
- Belli bir sayıda işçilerin işe giriş kayıtları,
- Kısa çalışma ödeneğine dahil edilmeyen ve çalışan işçilerin listesi,
- İşin niteliğini ve yapılma şeklini anlatan bilgilendirme yazısı (örnek işçilerin çok yakın mesafede çalışıp çalışmadığı gibi),
- Çalışmanın durduğuna dair işyeri fotoğrafları,

BAKANLIĞIN DUYURUSU

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 22 Mart 2020 tarihinde yaptığı duyuruda işverenin **Kısa Çalışma Talep Formunu** ve **kısa çalışma yaptırılacak işçilere ilişkin bilgileri içeren listeyi** doldurup 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla elektronik ortamda İŞKUR'a ileterek kısa çalışma başvurusunda bulunabileceğini belirtmiştir.

FAYDALI BAĞLANTILAR

<https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/>

<https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/basvuru-icin-gerekli-belgeler-ve-il-iletisim-adresleri/>

<https://www.iskur.gov.tr/sikca-sorulan-sorular/kisa-calisma-odeneği/>